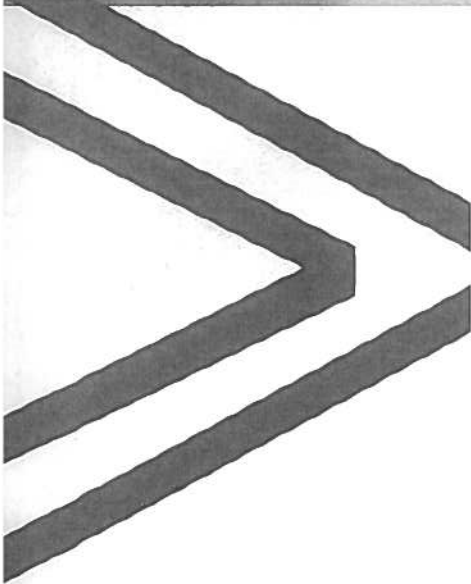

GRIJP JE KANS!

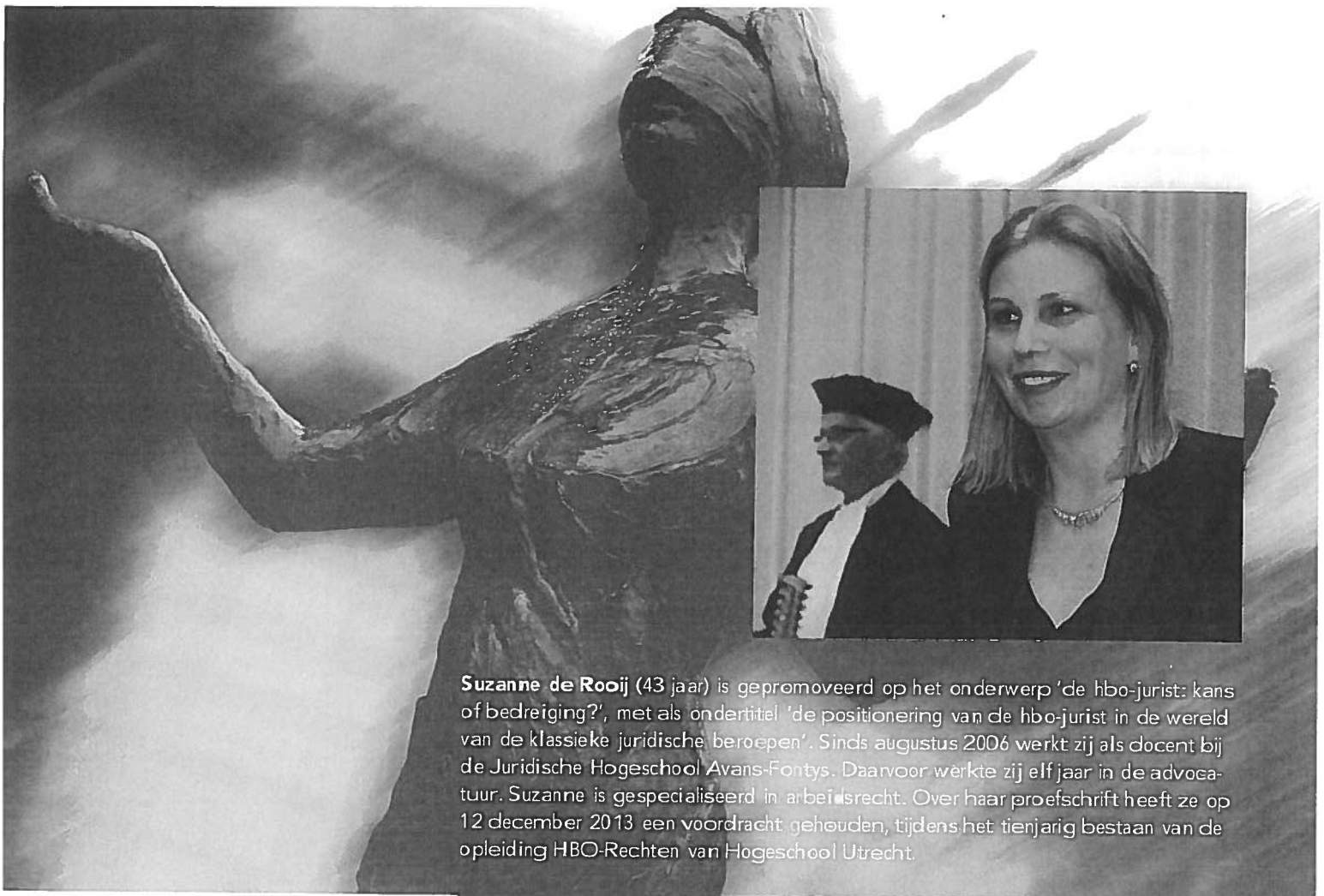
De positionering van de hbo-jurist in de wereld van de klassieke juridische beroepen

ONDERZOEKSBUREAUS ALS VAN TEEFFELN EN HOBEON VOORSPELDEN HBO-JURISTEN EEN GOUDEN TOEKOMST BIJ ONDER MEER ADVOCATENKANTOREN, RECHTBANKEN, VERZEKERINGSMATSCHAPPIJEN EN BANKEN. WAT IS ER MISGEGAAN? SUZANNE DE ROOIJ GEEFT ANTWOORD.

Economische crisis

De kern van het probleem is de economische crisis. Het onderzoek waarin de gouden toekomst werd voorspeld, werd verricht in een tijd dat het nog goed ging in de juridische wereld. Er was krapte op de arbeidsmarkt. Ook de wegvoorbereider van alle onderzoeken, mr. D.E. Bunschoten, was optimistisch gestemd. De kwaliteit van de gedane onderzoeken heeft Suzanne niet onderzocht. Daar is ze van uitgegaan. Van enige schuld aan de

Suzanne de Rooij (43 jaar) is gepromoveerd op het onderwerp 'de hbo-jurist: kans of bedreiging?', met als ondertitel 'de positionering van de hbo-jurist in de wereld van de klassieke juridische beroepen'. Sinds augustus 2006 werkt zij als docent bij de Juridische Hogeschool Avans-Fontys. Daarvoor werkte zij elf jaar in de advocatuur. Suzanne is gespecialiseerd in arbeidsrecht. Over haar proefschrift heeft ze op 12 december 2013 een voordracht gehouden, tijdens het tienjarig bestaan van de opleiding HBO-Rechten van Hogeschool Utrecht.

zijde van de opleidingen zelf, wil ze niet weten. "We fungeren niet als het voorportaal van de universiteit. Het zijn heel praktijkgerichte opleidingen."

Durven inzetten

Haar onderzoek heeft zich vooral gericht op de klassieke juridische beroepen. De advocatuur stelt zich behoudend op. Advocaten zijn niet gewend om te delegeren. Ook onbekendheid speelde een rol in de onderzoeksperiode 2006-2009. Enerzijds waren hbo-opleidingen niet in het vizier van menig advocaat. Anderzijds zochten diezelfde hbo-juristen de advocatuur niet op als mogelijke werkgever. In het kader van een toevoeging is het werk van de hbo-jurist voor de advocaat bovendien niet declarabel. Maar ook de hbo-jurist die een eigen juridisch adviesbureau opzet en zaken voert bij de kantonrechter, komt niet in aanmerking voor een toevoeging. Het verhogen van de competentiegrens in 2011 heeft niet geleid tot een grotere

Esther Verboon (opleidingsmanager voltijdopleiding HBO-Rechten)

Hoewel de Utrechtse opleiding HBO-Rechten de zorg van Suzanne de Rooij deelt als het gaat om de verslechterde werkgelegenheid voor hbo-juristen, laat onderzoek onder haar alumni zien dat er in elk geval sprake is van een kwalitatieve match tussen vraag en aanbod. Hbo-juristen hebben in korte tijd een plek verworven in een breed scala van private, overheids- en toga-organisaties. Organisaties zetten de nieuwe professional in op bestaande functies, doen aanpassingen in de complexiteit van het niveau van de functie of zonderen taken af van andere functies, zodat nieuwe functies voor de hbo-jurist ontstaan. In de ogen van hbo-juristen is er sprake van volwaardige functies op hbo-niveau en is men

inzet van hbo-juristen door advocaten. Toch blijft Suzanne optimistisch. Als de markt beter wordt, ziet ze kansen in de advocatuur. Het is ook een kwestie van 'durven in te zetten'.

Wat de boer niet kent, dat vreet hij niet

Voor de klassieke juridische beroepen gaat het spreekwoord 'wat de boer niet kent, dat vreet hij niet' op, met daarbij de kanttekening dat bij de gerechten een divers beeld is te zien. Er zijn hbo-juristen die als gerechtssecretaris werkzaam zijn, anderen zijn secretariaal medewerker. Gemeenten tonen zich meer flexibel. Bij hun aannamebeleid laten zij zich vooral leiden door bedrijfseconomische motieven. Rechtsbijstandsverzekeraars maken volop gebruik van hbo-juristen. Desondanks is het beroepsprofiel na tien jaar HBO-Rechten opleidingen nog niet helder genoeg.

Merk 'hbo-jurist'

De belangrijkste aanbeveling die Suzanne doet, is om het merk 'hbo-jurist' beter in de markt te zetten. Daarnaast moeten opleidingen nog meer werk maken van de minors die ze aanbieden. Afstemming dient plaats te vinden met het werkveld. Welke rol kan de hbo-jurist daar innemen? Momenteel neemt de hbo-jurist de rol van onzelfstandige assistent in, of de rol van subprofessional met zelfstandige werkzaamheden. In de nabije toekomst ziet Suzanne nog een andere mogelijkheid: die van deelprofessie, zoals de huisarts versus de specialist. Oftewel de hbo-jurist die binnen het advocatenkantoor de zaken doet bij de kantonrechter. ■

Paul van Grinsven

tevrede over de kwaliteit van arbeid. Alleen op het gebied van doorgroei is het oordeel van hbo-juristen opmerkelijk negatiever. Het is nog altijd zo dat doorgroei de kans op doorgroei aanzienlijk verbetert. De opleiding koerst daarom op versterking van de identiteit van de hbo-jurist door betere aansluiting van de opleiding op de beroepspraktijk, alsmede door de oprichting van een alumni-vereniging voor hbo-juristen.

Elwin Alblas (senior juridisch beleidsmedewerker/secretaris van de bezwaarschriftencommissie van gemeente Lopik)

"De positionering van de hbo-jurist in de wereld van de klassieke juridische beroepen. Al sinds de start van de opleiding HBO-Rechten is dit een actueel (gespreks)onderwerp. In 2006/2007 kreeg ik de mogelijkheid om voor het lectoraat Beroepsuitoefening Juridische Bachelors van Hogeschool Utrecht onderzoek te doen naar het toekomstperspectief van de juridische professional op hbo-niveau. Het resultaat hiervan is opgenomen in het rapport *Hoera! De hbo-jurist komt eraan!*

'De hbo-jurist komt eraan, maar is er nog niet.' 'Zijn precieze identiteit is in ontwikkeling.' 'Hij is welkom maar niet bij iedereen.' 'Academische barrières moeten nog geslecht worden.' 'Zijn inzetbaarheid zal door opleiding vergroot worden.' Dit is een greep uit de verwachtingen destijds. De conclusie van het proefschrift is opmerkelijk: het beroepsprofiel van de opleidingen HBO-Rechten is na tien jaar nog (steeds) niet helder genoeg. Misschien nog wel opmerkelijker is de gelijkenis met de conclusies en aanbevelingen uit mijn onderzoek: aandacht voor uitstroomprofielen en minors gericht op het beroepenveld en de positionering van de hbo-jurist. Het is te hopen dat de beleidsbepalers de invloed van de praktijk in hun opleiding nog meer tot hun 'recht' laten komen, om zo de hbo-jurist eindelijk een eigen gezicht te geven. We hebben de top nog niet bereikt." ■